

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

NaturErhvervstyrelsen/KLE/DEP/2.3

Sagsnr.: 11873

Den 8. november 2011

MMJ/PHOF/TEBI/CABS

FVM 951

GRUNDNOTAT TIL FOLKETINGETS EUROPAUDVALG

om forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)

KOM(2011) 627

Resumé

Kommissionen har den 12. oktober 2011 fremlagt forslag til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020. De væsentligste nyskabelser er en mere målrettet styring af støtteindsatsen fra Kommissionens side i forhold til fælles mål og milepæle, fokus på målsætningerne om fremme af landbrugets konkurrenceevne og bæredygtighed i overensstemmelse med Europa 2020 strategien, bedre koordinering af indsatsen mellem EU's fonde (strukturfondene, landdistriktsfonden og fiskerifonden), mere fokus på fremme af innovation, et nyt netværk for det Europæiske Innovations Partnerskab for landbrugsproduktivitet og bæredygtighed, nyt grønt element under søjle I, som medfører behov for yderligere koordinering af natur- og miljøindsatsen mellem de to søjler samt bedre målretning af betalingerne til områder med naturbetingede ulemper, også kaldet LFA (Less Favoured Areas). Derudover er der bedre støttemuligheder til samarbejdsprojekter for nye produkter og processer, til små landbrugere, til etablering af korte forsyningskæder, til unge landbrugere og små virksomheder. Endvidere indeholder forslaget nye muligheder for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug og for støtte til risikostyring i landbruget. Forslaget kan indebære en mindre omfordeling af ELFUL-midler mellem medlemsstater for perioden 2014-2020 i forhold til perioden 2007-2013. Endelig foreslås der en EU-medfinansieringssats på 50 % (85 % for mindre udviklede regioner), som kan øges for visse projekter.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2011) 627 af 12. oktober 2011 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL). Forslaget er modtaget i en dansk sprogudgave den 18. oktober 2011.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 2, og kan vedtages af Rådet og Europa-Parlamentet i henhold til den almindelige lovgivningsprocedure.

Nærhedsprincippet

De forventede forslag er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Forslaget følger linjerne fra Kommissionens meddelelse KOM (2010) 672 af 18. november 2010 om reformkursen for den fælles landbrugspolitik på vej mod 2020. Heraf fremgik det, at den fremtidige fælles landbrugspolitik skal understøtte et bæredygtigt landbrug, som tager hensyn til klimaforandringer og miljø samt understøtter den gensidige solidaritet mellem medlemsstaterne.

Rammer for den fremtidige landdistriktspolitik

Forslaget vedrører de fælles rammebetingelser for betaling af søjle II støtte til udvikling af landdistrikterne med medfinansiering fra ELFUL. Forslaget søger at optimere landdistriktspolitikken i forhold til Europa-2020 strategien for intelligent, bæredygtig og inklusiv vækst. Det nuværende akse-system i programmet med minimumstildeling af ELFUL midler pr. akse videreføres ikke. Dog fastholdes et krav om, at minimum 25 % af ELFUL midlerne skal anvendes til klima-, miljø- og naturindsatser i landbruget, ligesom 5 % skal afsættes til LEADER. Målsætningerne for landdistriktspolitikken er fortsat

- 1) at forbedre landbrugets konkurrenceevne,
- 2) bæredygtig forvaltning af natur ressourcerne samt
- 3) fremme en balanceret territorial udvikling af landdistrikterne.

Der opstilles seks såkaldte EU-prioriteter for landdistriktsudvikling, hvorigennem programaktiviteterne skal bidrage til opfyldelse af Europa-2020 strategien. Disse prioriteter er

- 1) videnoverførsel,
- 2) konkurrenceevne og bedriftslevedygtighed,
- 3) fødevarekædeorganisering og risikoforvaltning,
- 4) beskyttelse af økosystemer,
- 5) lav-kulstof økonomi og ressourceeffektivitet samt
- 6) jobskabelse og landdistriktsudvikling.

Disse prioriteter skal også bidrage til tværgående målsætninger om at fremme innovation og dæmpe klimaforandringer og tilpasse produktionen herefter. De seks prioriteter vil være obligatoriske i alle programmer.

Samordning mellem EU's fonde

Der stilles krav om større grad af samarbejde imellem EU's fonde (den Europæiske Fond for Regionaludvikling, Den Europæiske Socialfond, Samhørighedsfonden, den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne og den Europæiske Hav- og Fiskerifond). Forslaget skal således ses i sammenhæng med Kommissionens forslag til forordning om

generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615. Et fælles strategisk rammedokument suppleret af nationale partnerskabskontrakter, milepæle og en resultatreserve skal fastlægge fælles målsætninger for de nationale indsatser under alle fem fonde, herunder landdistriktsindsatsen. Med forslaget indføres endvidere fælles regler om finansiel styring, overvågning og kontrol, støtteberettigede udgifter, brug af nye finansielle instrumenter, teknisk bistand og LEADER indsatsen, som gennemføres via lokale aktionsgrupper. De fælles regler skal føre til mere synergi og større gennemslagskraft fondene imellem.

Innovation og samarbejde

Innovation har fået en fremskudt placering. Der lægges generelt op til en større grad af samarbejde om innovation. Der åbnes for en højere ELFUL-medfinansiering til aktiviteter, som vedrører innovation (viden overførsel, information og samarbejdsprojekter), ligesom der bliver mulighed for højere tilskudssatser til projekter under det Europæiske Innovations Partnerskab (EIP). Den hidtidige mulighed for støtte til fremme af samarbejde om udvikling af nye produkter og processer i landbruget udbygges med nye støttemuligheder og med en mulighed for kombination med støtte under andre EU fonde. Der åbnes herunder for støtte til samarbejdsudgifter i pilotprojekter og støtte til individuelle aktører, hvis projektet vedrører udvikling af nye produkter og processer. Der åbnes for støtte til samarbejde mellem små og mellemstore virksomheder om produktion af produkter, der ikke er omfattet af Traktatens bilag I, når blot inputtet i produktionen er omfattet heraf.

Sammenhæng mellem landbrugspolitikens søjle I og II

Der indføres blandt andet en vis grad af budgetfleksibilitet mellem søjlerne, hvormed medlemsstaterne i starten af budgetperioden kan vælge at overføre op til 10 % af den direkte støtte under søjle I til anvendelse under søjle II. Anvendelse af midler, der overføres fra søjle I til søjle II, vil kræve national medfinansiering af en tilsvarende størrelse. Denne overførsel påvirker ikke de private investorers egenfinansiering i forbindelse med projekter under søjle II. Nye regler for krydsoverensstemmelse og nye grønne betingelser for at modtage den direkte landbrugsstøtte indebærer ny basis for betalingerne under søjle II, hvor der kun kan betales for tiltag, der går ud over gældende støttebetingelser/krav i søjle I. Støtteprogrammer under den fælles markedsordning under søjle I vil skulle samordnes med samme type støtte under søjle II, herunder til oprettelse af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtte til fastholdelse af landbrug i områder med naturbetingede ulemper (LFA) vil med forslaget både kunne ydes under søjle I og II. Desuden foreslås det, at Kommissionen skal kunne fastlægge en række supplerende definitioner og støttebestemmelser ved anvendelse af delegerede retsakter.

Områder med naturbetingede ulemper (LFA)

Muligheden for at yde støtte til fastholdelse af landbrug i områder med ulemper for landbrug videreføres fra den nuværende forordning. De tre former for udpegninger er bevaret:

- 1) bjergområder med stærkt begrænsede muligheder for landbrug,
- 2) områder med væsentlige naturbetingede ulemper for landbruget, og

- 3) områder med særlige ulemper for landbruget, og hvor landbruget bør bevares for at bevare miljø, natur, turisme eller at beskytte kysten.

Udpegningen af støtteberettigede arealer i områder med væsentlige naturbetingede ulemper for landbruget (under punkt 2) skal som noget nyt fastlægges ud fra et af otte biofysiske parametre defineret i forordningen. Betalingerne kan dermed ikke målrettes efter sociale eller landbrugsøkonomiske parametre.

Udvidet støtte til små landbrugere, unge landbrugere og små virksomheder

Forslaget indebærer bedre muligheder for støtte til unge landmænd, små landbrug og små og mellemstore virksomheder i landdistrikterne. De bedre støttemuligheder omfatter støtte til opstart af virksomhed, uddannelse og rådgivning. Endvidere kan der indføres underprogrammer med indsatser for små landbrug og for sikring af korte forsyningskæder for fødevarer, som i begrundede tilfælde kan indebære 10 % point højere støttesatser, og underprogrammer for unge landmænd og for fastholdelse af landbrug i bjergområder, som kan omfatte 20 % point højere støttesatser til investeringsudgifter.

Nye foranstaltninger

Der er indført mulighed for at yde støtte til etablering af producentorganisationer i landbrug og skovbrug. Støtten ydes som en fast sats pr. år i 5 år og skal samordnes med støtten til producentorganisationer under søjle I. Endvidere indføres mulighed for at yde støtte til risikostyring i landbruget (indkomststabilisering). Dette kan komplementere risikostyringsværktøjerne under markedsordningen. Risikostyringsinstrumenter vedrører støtte til forsikring imod tab af landbrugsafkast som følge af sygdomme eller klimatiske hændelser, støtte til etablering af fællesforsikringsfonde og en kompensationsordning for generelt tab af landbrugsindkomst i et givet år. Endelig indføres en særlig økologiartikel og artiklen til miljøvenligt landbrug ændres til miljø- og klimavenligt landbrug.

Udgåede foranstaltninger

Den nuværende mulighed for at yde støtte til opfyldelse af EU-lovgivning indenfor miljøbeskyttelse, folkesundhed, dyre og plantesundhed, dyrevelfærd bortfalder. (Der vil dog stadig kunne ydes støtte til dyrevelfærdstiltag, der er mere vidtgående end de relevante obligatoriske normer.) Endvidere ophører muligheden for betaling af pension til landmænd, som ophører førtidigt og videregiver landbrugsjorden. Endelig bemærkes det, at der i ordningen for støtte til etablering af skov på landbrugsjord ikke længere kan ydes kompensation til lodsejeren for tabt landbrugsindkomst.

Forenkling af forvaltningen

Forslaget lægger kun i ringe grad op til forenklinger. I modsætning hertil er det forventningen, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Finansielle bestemmelser

Der lægges op til, at Kommissionen skal fastsætte de årlige beløb, der er til rådighed for hver enkelt medlemsstat, under hensyntagen til a) objektive kriterier relateret til EU-målsætningerne for landdistriktpolitikken og b) tidligere udnyttelse (det vil sige den hidtidige budgetfordeling). 0,25 % af budgettet afsættes til Kommissionen til teknisk bistand, og det vil som hidtil være muligt for medlemsstaterne at anvende 4 % til teknisk bistand.

Der vil som hovedregel blive fastlagt én EU-medfinansieringssats gældende for alle foranstaltninger på maksimalt 50 %, dog maksimalt 85 % for mindre udviklede regioner. Tidligere har miljøforanstaltninger kunnet EU-medfinansieres med 55-75 %. Der foreslås en række undtagelser hertil, herunder at ELFUL kan medfinansiere med op til 80 % til projekter vedrørende formidling af viden og information, vedrørende etablering af producentsammenslutninger, samarbejdsprojekter om udvikling af nye produkter i fødevarekæden og LEADER. Der vil desuden være op til 100 % EU-finansiering for projekter med et væsentligt bidrag til innovation i landbruget, der skal finansieres af midler overført fra søjle I fra anvendelsen af støtteløfter.

Støttesatser

De maksimalt tilladte støttesatser ændres ikke meget i forhold til den nuværende landdistriktsforordning. Det er fortsat en hovedregel, at projektiltag skal medfinansieres af støttemodtager. Dog kan den maksimale støtteprocent for investeringer i landbrug forhøjes, såfremt disse afholdes af yngre jordbrugere, hvis der er tale om kollektive investeringer og integrerede projekter, hvis der er tale om projekter i udpegede områder med naturbetingede ulemper (LFA), eller hvis der er tale om projekter indenfor det Europæiske Innovations Partnerskab. Tilsvarende kan støtteprocenten forøges for investeringsudgifter til forarbejdning og markedsføring, hvis projektet er et samarbejdsprojekt med relation til forskellige EU-finansieringskilder.

Udtalelser

Europa-Parlamentets udtalelse foreligger endnu ikke.

Konsekvenser

Forslaget til forordning om støtte til udvikling af landdistrikterne for perioden 2014-2020 ventes at have både statsfinansielle, erhvervsøkonomiske, lovgivnings- og administrative konsekvenser samt konsekvenser for udmøntningen af EU's budget, for miljøet og beskyttelsesniveauet. Kommissionen lægger op til, at der i alt anvendes 89,9 mia. € svarende til 674 mia. kr. (i faste 2011-priser) på landdistriktpolitikken over perioden 2014-2020. Under forudsætning af, at Danmark fortsat betaler 2 % af EU's udgifter, vil Danmarks betalinger til landdistriktpolitikken udgøre i alt ca. 1,8 mia. € svarende til ca. 13,4 mia. kr. over perioden 2014-2020.

Hertil kommer de statsfinansielle konsekvenser som følge af kravet om national medfinansiering af det danske landdistriktsprogram. De præcise udgifter hertil kan først opgøres, når den danske budgetandel er kendt.

De øgede statsfinansielle konsekvenser opstår primært i form af øget krav om national medfinansiering i forbindelse med tiltag inden for miljø, natur og klimatiltag.

Det forventes endvidere, at de nye regler for fælles strategisk styring, partnerskabsaftale med Kommissionen, netværksdannelser for innovation, todeling af miljø- og naturindsatsen mellem søjle I og søjle II i den fælles landbrugspolitik, udvidede baselinekrav for arealstøtten, kontrol, overvågning og evaluering vil kræve et øget forbrug af administrative ressourcer.

Høring

Sagen har været i høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer påpegede på møde i § 2-udvalget (landbrug) den 5. oktober 2011, at den økonomiske balance mellem aktiviteterne i landdistriktsprogrammet er vigtig. Blandt andet blev balancen mellem de aktiviteter, der tilgodeser produktivitet, og de, der tilgodeser miljø og natur, fremhævet. Ydermere blev det nævnt, at gennemførelse af miljøtiltag skal gøres mere økonomisk rationelt for den enkelte landmand, således at der var et incitament til at deltage i miljøordningerne. Endvidere bør det være muligt at yde engangsbetalinger, såfremt der sker permanente indskrænkninger af råderetten af hensyn til miljø og natur.

Ved efterfølgende skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) er der indkommet følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer har en række ønsker til den nye forordning om landdistriktsudvikling, som man finder afgørende for, at EU's landdistriktsmidler bedst muligt kan understøtte erhvervet i at nå målsætninger på natur- og miljøområdet.

Engangskompensation

Landbrug & Fødevarer mener, at det skal være muligt for medlemsstaterne at yde engangskompensation ved varige ordninger. Muligheden for engangskompensation er relevant både ved frivillige miljø- og klimavenlige foranstaltninger og ved obligatoriske indgreb i forbindelse med implementering af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Det er afgørende, at der kan gives engangskompensation, hvis landdistriktsmidlerne skal bruges til at sikre varige naturområder og miljøindsatser.

Incitamentsbetaling

Der er ikke åbnet op for muligheden for at yde incitamentstilskud. Dog er der mulighed for at medregne transaktionsomkostninger (omkostninger knyttet til en forpligtelse, men ikke direkte knyttet til dens gennemførelse). Transaktionsomkostninger kan ifølge forslaget maksimalt udgøre 20 % ved individuelle projekter og 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødevarer foreslår at det bliver muligt, at kompensationsfor

transaktionsomkostninger kan udgøre en større del af tilskuddet, da der eksempelvis ved afgræsningsprojekter kan være væsentlige omkostninger, der ikke er direkte relateret til gennemførelse af en forpligtelse. Det er afgørende, at landmanden får dækket de reelle udgifter, han har.

Naturpleje

Der er fra flere kanter et øget fokus på, at landdistriktsmidlerne skal bruges til naturpleje. Hvis det skal lykkes, er der ifølge Landbrug & Fødevarer brug for bedre overensstemmelse mellem betingelserne for at modtage tilskud til naturpleje under landdistriktsprogrammet og hensynet til natur og biodiversitet. Forslaget til ny landdistriktsforordning indeholder stort set de samme muligheder for at yde tilskud som de nuværende. Det er i høj grad brug for en større fleksibilitet for medlemsstaterne, som skal have større frihed til at anvende landdistriktsmidlerne til naturpleje, herunder ikke mindst fastsættelse af tilskudssatser og kontrol af, om betingelser for tilskud overholdes. Samtidig er det afgørende, at der bliver bedre overensstemmelse mellem betingelser for enkeltbetaling og tilskud fra landdistriktsprogrammet. Herunder ikke mindst mere retfærdige og proportionale sanktioner.

Tilskud til eget arbejde

Landbrug & Fødevarer ønsker, at landdistriktsprogrammet skal understøtte naturpleje som en driftsform. Det betyder blandt andet, at det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde (for eksempel ved opsætning af hegn, rydning etc.). Samtidig er der brug for retningslinjer for, hvordan landdistriktsmidlerne kan anvendes til naturpleje, herunder hvor grænsen går mellem miljø- og klimavenligt landbrug og naturpleje (hvor ekstensivt kan driften være og fortsat være landbrug). I forslaget fremgår ligesom i den gældende landdistriktsforordning, at miljøvenlige landbrugsforanstaltninger skal foregå på landbrugsarealer. Det skal sikres, at landmænd kan foretage naturpleje på alle relevante arealer.

Støtte til planlægning og etablering af biogasanlæg og tilhørende investeringer

Landbrug & Fødevarer fremhæver, at biogasanlæg er et særdeles effektivt redskab til sikring af samfundets fremtidige uafhængighed af fossile ressourcer samt sikring af den fremtidige fødevarereproduktion gennem recirkulering af næringsstoffer fra sidestrømme og affaldsprodukter fra samfundet. Biogasanlæggene producerer energi og gødning ud fra primært husdyrgødning og affald samt afgrøder, herunder specielt biomasse fra pleje af naturarealer, beskyttelsesbræmmer langs følsomme vandmiljøarealer og biomasse fra økologiske grøngødningsarealer. Landbrug & Fødevarer finder, at landdistriktsprogrammet skal være med til at udvikle biogasområdet. I den nuværende forordning er der en række forhindringer, der skal fjernes. Det drejer sig især om den skelnen, der er mellem produktion af biogas til eget brug på bedriften og produktion med henblik på salg.

Omfordeling af midler fra landdistriktpuljen ELFUL mellem medlemsstaterne

Ved fordelingen af landdistriktpuljen for den igangværende periode blev Danmark tildelt 0,3 % af ELFUL (når vi tæller modulation med modtager vi 0,6 % af midlerne). Denne fordeling

afspejler langt fra, at Danmark har en af Europas mest effektive landbrugs- og fødevarereproduktioner med fortsat behov for udvikling af en produktion, der foregår under hensyntagen til natur, miljø og dyrevelfærd. Danmark står for produktionen af 2,6 % EU's samlede landbrugsproduktion – det alene er i stærk kontrast til at vi kun modtager 0,3 % af landdistriktsmidlerne.

Landbrug & Fødevarer understreger, at den danske landbrugs- og fødevarerektor rummer store muligheder for at bidrage til, at målene i Europa 2020 strategien nås. Landdistriktspolitikken spiller en vigtig rolle for, at erhvervet kan være en del af løsningen, og den kommende landdistriktsforordning skal give gode muligheder for en et konkurrencedygtigt erhverv i fortsat udvikling.

En række forhold, der gør sig gældende for det danske landbrugs- og fødevarererhverv begrundes, hvorfor der er behov for et fyldigt landdistriktsprogram med tilstrækkelige midler til at nå målsætninger relateret til erhvervet.

Fælles strategisk ramme for EU's fonde

Landbrug & Fødevarer mener, at det er naturligt, at indsatser gennem EU's fonde søges koordineret, men det må ikke resultere i et tungt administrativt set-up. Det fremgår af forslaget, at den fælles strategiske ramme vil bidrage til reducerede administrative omkostninger og gøre det mere enkelt både for forvaltningsmyndigheden og for ansøger. Landbrug & Fødevarer finder det afgørende for fondenes succes, at denne hensigt aktualiseres.

Prioriteter for landdistriktsudvikling, artikel 5

Af de 6 opstillede prioriteter omhandler nr. 2 erhvervets konkurrenceevne. Her er nævnt, at der skal være fokus på landbrug med behov for omstrukturering, landbrug med lille markedsorientering, landbrug i særlige sektorer og landbrug med behov for differentiering. Endelig er nævnt facilitering af generationsskifte. Landbrug & Fødevarer mener, at det skal fremgå tydeligere, at det er en prioritet at styrke konkurrenceevnen for alle landbrug, også de mest udviklede og effektive. Fortsat udvikling også af de landbrug, der klarer sig godt nu er en forudsætning, hvis EU fortsat skal være konkurrencedygtig i forhold til tredjelande.

Markedsføring og informationsaktiviteter

Det er væsentligt, at den eksisterende mulighed for at yde tilskud til markedsførings- og informationsaktiviteter fortsættes. I forslaget ser det ud som om, den er reduceret til markedsføring i forbindelse med lokal afsætning, kort forsyningskæde og styrkelse af økonomien i lokalområder. Landbrug & Fødevarer mener, at den eksisterende mulighed for at støtte markedsførings- og informationsaktiviteter knyttet op på kvalitetsmærkeordningen bør overføres til den nye forordning. Muligheden er ikke mindst vigtig for at fremme afsætningen af økologiske produkter og er dermed vigtig for at bidrage til en afsætningsstyret udvidelse af den økologiske produktion.

Artikel 18 Investeringsstøtte

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at der kan ydes tilskud til projekter, hvor slutproduktet ikke er omfattet af Traktatens bilag I. Landbrug & Fødevarer påpeger, at støtten ikke skal begrænses til mindre virksomheder, da store virksomheder ofte er vigtige ”drivere” for udviklingen og derfor ikke bør udelukkes fra at modtage støtte.

Artikel 22 Tematiske underprogrammer

Landbrug & Fødevarer mener, at medlemsstaterne bør gives større fleksibilitet til at lave tematiske underprogrammer for andre områder end de, der er nævnt i artiklen. Hvis medlemsstaten identificerer et område, hvor der er særligt behov for en indsats, skal det være muligt at lave et særligt program med mulighed for forhøjede støttesatser, når det kan godtgøres, at indsatsen er vigtig for at nå målsætningerne for landdistriktspolitikken og de opstillede prioriteter.

Artikel 23 Skovrejsning og etablering af skovområder

Under den nuværende forordning er det muligt at yde kompensation for tabt landbrugsindkomst. Denne mulighed er ikke videreført i forslaget til ny forordning. Landbrug & Fødevarer mener, at det også i den nye programperiode skal være muligt at kompensere landmænd for tabt landbrugsindkomst i forbindelse med skovrejsning.

Artikel 29 Miljø- og klimavenligt landbrug

Forslaget giver mulighed for, at der kan indgås aftaler af 5 til 7 års varighed og i særlige tilfælde af længere varighed. Efter udløb kan der indgås 1-årige forlængelser. Kompensation kan udgøre udgifter og tabt indkomst, samt hvor det er nødvendigt transaktionsomkostninger, der maksimalt må udgøre 20 %, dog 30 % ved kollektive projekter. Landbrug & Fødevarer mener, at medlemsstaterne skal have større fleksibilitet mht. til aftalernes varighed, ligesom det skal være muligt at tegne længerevarende aftale efter en aftales udløb. Etårige forlængelser, hvor tilbagebetalingskrav føres tilbage til den oprindelige tilsagnsperiode, skal undgås.

For så vidt angår landbrug-miljø-klimaordninger, finder Landbrug & Fødevarer det helt afgørende, at tilskuddet dækker landmandens reelle udgifter. Ofte vil en del af udgifterne ikke være direkte relateret til den konkrete aktivitet og dermed høre under transaktionsomkostninger. Disse kan nemt udgøre over 20 % og derfor bør grænsen for, hvor stor en del af tilskuddet, der kan henføres til transaktionsomkostninger, øges væsentligt. Det skal være muligt at yde 100 % tilskud til eget arbejde. Medlemsstaterne skal gives mulighed for at yde engangskompensation, når de vurderer, at der er behov for foranstaltninger af varig karakter.

Artikel 30 Økologisk jordbrug

Ifølge Landbrug & Fødevarer bør det være muligt at fortsætte med 1-årige aftaler på arealerne efter udløbet af den første tilsagnsperiode på 5 år. For at undgå uoverskuelige konsekvenser for eventuelle tilbagebetalingskrav er det vigtigt, at disse efterfølgende aftaler betragtes som

nye tilsagnsperioder og ikke som forlængelser af det oprindelige tilsagn. Hvis det ikke er muligt at opnå selvstændige 1-årige tilsagn efter den første 5-årsperiode, finder Landbrug & Fødevarer, at det bør det være muligt for landmanden at vælge at indgå en ny længerevarende aftale efter den første periode frem for 1-årige forlængelser.

Artikel 31 Natura 2000 og VRD betalinger

Artiklen bruges ved obligatoriske indgreb som følge af Natura 2000- og Vandrammedirektiverne. Ifølge forslaget ydes betalingerne årligt for at kompensere for påtvungne udgifter og tabt indkomst. Landbrug & Fødevarer mener, at der skal gives mulighed for, at der kan udbetales engangserstatninger, da der i de fleste tilfælde vil være tale om varige begrænsninger. De maksimale beløb anført i Bilag 1 vurderes at være utilstrækkelige, og de bør derfor forhøjes.

Artikel 34 Dyrevelfærd

Ifølge forslaget skal der indgås 1-årige fornybare aftaler. Landbrug & Fødevarer mener, at det bør være muligt at indgå længerevarende aftaler, idet dyrevelfærdsforanstaltninger i mange tilfælde vil være længerevarende. Medlemsstaterne bør gives fleksibilitet mht. varigheden af aftaler.

Artikel 37 Risikostyring

Landbrug & Fødevarer mener, at der primært bør fokuseres på at opretholde og udvikle et velfungerende sikkerhedsnet inden for EU's markedsforvaltning frem for at indføre nye instrumenter, der sikrer landmanden mod økonomiske samt miljø- og sundhedsmæssige risici. Landbrug & Fødevarer lægger ligeledes vægt på, at introduktion af nye krise- og risikohåndteringsværktøjer ikke ske på bekostning af eksisterende markedsordninger. I relation til forsikringsordninger og gensidige fonde lægger Landbrug & Fødevarer stor vægt på, at der skabes transparente ordninger og ensartet implementeringen i alle lande for at undgå konkurrenceforvridding.

Landbrug & Fødevarer anser "nyskabelsen" om et indkomststabiliserende værktøj som et væsentligt skridt i den forkerte retning i arbejdet for at sikre yderligere markedsorientering af EU's landbrugspolitik. Omfanget af generelle indkomstforsikringer bør minimeres, og der bør – såfremt sådanne ordninger finder opbakning - særligt fokuseres på, at der ikke finder "dobbelkompensation" sted. Afslutningsvist er det centralt at sikre, at et indkomststabiliserende værktøj er fuldt ud foreneligt med reglerne i WTO.

Art. 68 Støtteberettigede udgifter

Landbrug & Fødevarer finder det positivt, at det er muligt at støtte naturalieydelser (art. 68, stk. 3). Dog kan der ifølge art. 59, stk. 1 i Kommissionens forslag til forordning om generelle rammebestemmelser for de fem fonde, KOM (2011) 615, ikke ydes 100 % tilskud til ansøgers bidrag i form af naturalier. Landbrug & Fødevarer mener, det i visse tilfælde bør være muligt at yde 100 % tilskud til ansøgers eget arbejde. Det bør eksempelvis være muligt i forbindelse med natur- og miljøprojekter. Med de gældende regler og også af forslaget til ny forordning

kan tilsagnshavers eget arbejde ikke dækkes 100 %. Hvis man skal opnå 100 % dækning af udgifter, skal arbejdet udføres af en entreprenør med forudgående indhentning af tilbud. Dette er væsentligt dyrere og mere administrativt tungt end at betale tilsagnshaver for at udføre arbejdet.

Generelt påpeger Landbrug & Fødevarer, at det danske landdistriktsprogram er en central finansieringskilde til at sikre, at Danmark kan leve op til en række internationale forpligtelser på natur- og miljøområdet. Et vigtigt område i den forbindelse er naturplejeindsatsen. Den mest cost-effektive måde at nå målene på, er ved at gøre naturpleje til en driftsgren på linje med andre mere traditionelle landbrugsdriftsgrene. I den forbindelse er det afgørende, at der kan ydes 100 % tilskud til tilsagnshavers eget arbejde.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil arbejde for at reducere landbrugsstøtten i EU på en måde, der gavner forskning, innovation og markedsadgangen for udviklingslandene, forbedrer miljøet og modvirker klimaforandringer. Regeringen vil desuden arbejde for, at medlemsstaternes muligheder for at vælge at bruge en større del af landbrugsstøtten til formål som natur, miljø og økologi styrkes. Endelig lægger regeringen vægt på, at drøftelserne om Kommissionens reformforslag ikke foregriber forhandlingerne om EU's flerårige finansielle ramme.

Overordnet vil regeringen arbejde for bredere og mere fleksible støttemuligheder, således at landdistriktsprogrammet kan understøtte danske indsatser for natur, miljø, klima og vækst. Landdistriktsprogrammet skal kunne understøtte Danmarks implementering af krav som følge af vandrammedirektivet, habitatdirektiverne samt kommende forpligtelser på klima- og miljøområdet. Regeringen vil endvidere arbejde for, at det bliver muligt, at yde støtte til initiativer, der skal fremme dyrevelfærd.

Regeringen arbejder for en ændret fordeling af midlerne i søjle II. Regeringen vil ligeledes arbejde for øget fleksibilitet i forbindelse med overførslen af midler mellem søjle I og II, og for at der ikke samlet set på grund af denne overførsel sker en forøgelse af støtten på EU-plan til landbrugssektoren. Regeringen arbejder endvidere for, at arbejder for, at den generelle nationale medfinansieringssats ikke øges for miljø, natur, klima og økologi.

Desuden vil regeringen arbejde for, at landdistriktsstøttens tætte kobling til Traktatens bilag I ændres, så det i højere grad bliver muligt at anvende landdistriktsmidler til at støtte landbrugssektorens grønne omstilling på områder, der ikke traditionelt har været betragtet som landbrugsproduktion, særligt vedvarende energi.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Den første drøftelse af Kommissionens forslag på rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011 viste helt overordnet, at der var stor bekymring blandt størstedelen af medlemsstaterne, hvad angår forslagene om direkte støtte og landdistriktspolitikken, særligt forslaget om direkte støtte indeholdt store knaster, hvorimod Kommissionens forslag til

ændring af den fælles markedsordning og finansieringsforordningen blev bedre modtaget. Der var blandede reaktioner til forslaget om den fælles strategiske ramme indeholdende alle strukturfondene, idet man påpegede den øgede bureaukratisering. Forslaget om muligheden for indkomstforsikringsordninger i landdistriktspolitikken blev støttet af en del medlemsstater, men samtidig afvist af andre. Generelt var der ønske om, at landdistriktspolitikken skulle anvendes til at støtte miljø og klimatiltag i landbruget, men visse medlemsstater pointerede også behovet for at kunne anvende midlerne under søjle II til at fremme vækst.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Udkast til forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. oktober 2011 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 20.-21. oktober 2011, jf. samlenotat oversendt den 6. oktober 2011.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.